

OBSAH:

ÚVOD	5
JAZYK A JAZYKOVĚDA	13
1.0 JAZYK A KOMUNIKACE	15
1.1 Jazyk a nejazyk	15
1.2 Jazyky	16
1.3 Jazyk přirozený: vnitřní členění	18
1.4 Produkce a percepce jazyka v komunikaci	22
1.4.1 Komunikativní situace a komunikativní funkce	22
1.4.2 Produkce a percepce	24
1.5 Jazykový znak v systému a jeho forma: sémiotika a grafika	28
1.5.1 Znak a jeho povaha	28
1.5.2 Struktura znaku a jeho vztahy	31
1.5.3 Grafika	37
1.6 Psaná a mluvená komunikace: znaky v textu	43
1.7 Neverbální komunikace: paralingvistika, proxémika a kinesika	53
2.0 VAZBY JAZYKA (Vnější lingvistika)	56
2.1 Jazyk a společnost: sociolingvistika	56
2.2 Jazyk a vědomí: psycholingvistika	62
2.2.1 Produkce a percepce. Nabývání jazyka	63
2.2.2 Studium dalšího jazyka	68
2.2.3 Paměť	70
2.2.4 Vnitřní mluva, bilingvismus a další otázky	71
2.3 Jazyk a etnikum: etnolingvistika, antropolingvistika ...	72
2.4 Jazyk a mozek: neurolingvistika, biolingvistika	74
2.4.1 Jazyk v mozku	74
2.4.2 Afázie	75
2.5 Jazyk a logika	76

3.0	PŮVOD A FUNKCE JAZYKA	78
3.1	Ontogeneze a fylogeneze jazyka	78
3.11	Nabývání jazyka a učení se jazyku	78
3.12	Fylogeneze jazyka. Divergence a konvergence. Kontakt jazyků	81
3.13	Vznik jazyka.....	84
3.14	Genetická klasifikace jazyků	87
3.2	Konstitutivní rysy a funkce jazyka	99
3.21	Obecná povaha jazyka (langue).....	100
3.22	Funkce jazyka.....	100
3.23	Konstitutivní rysy jazyka jako komunikativního systému..	102
3.3	Jazyková politika a kultura	104
3.31	Jazyková situace	104
3.32	Jazyková politika a jazykové plánování. Jazyková kultura	105
4.0	SYSTÉM A TEXT (langue a parole)	107
4.1	Synchronie a diachronie	107
4.2	Langue a parole	108
4.3	Langue jako systém znaků	111
4.31	Systém (langue). Pravidla. Paradigma a vztahy. Modely	111
4.32	Závěry o systému: shrnutí. Hodnota.....	118
4.4	Text jako struktura znaků	119
4.41	Parole (mluva/text)	119
4.42	Syntagma a relace v něm. Segmentace.....	121
4.5	Pragmatika	123
4.6	Styl a stylistika	126
5.0	STRUKTURA JAZYKA (Lingvistika vnitřní)	128
5.1	Lingvistika teoretická a aplikovaná	131
5.11	Lingvistické zdroje (data)	134
5.12	Korpusová lingvistika	135
5.2	Jazykové disciplíny: centrum a periferie	137
5.21	Disciplíny a roviny (plány).....	138
5.22	Jednotka. Invariant a varianty	139
5.23	Centrum a periferie.....	141
5.3	Fonologie a fonetika	142
5.31	Zvuková stránka	142

5.32	Fonetika a fonologie : forma a funkce	143
5.33	Fonetika.....	145
5.331	Artikulační orgány (mluvidla)	145
5.332	Třídění hlásek	146
5.333	Kombinatorika (syntagmatika) hlásek : jejich řetězy	150
5.34	Fonologie.....	152
5.341	Foném, přízvuk a tón	152
5.342	Distinktivní rysy fonému (protiklady). Prozódie. Paradigmatika fonémů	154
5.343	Kombinatorika (syntagmatika) fonémů.....	156
5.35	Změny hlásek a alternace	157
5.4	Gramatika	159
5.41	Morfologie	163
5.411	Morfologie a morfém.....	163
5.4111	Morfologie a její operace.....	163
5.4112	Morfém	165
5.4113	Kombinatorika morfémů. Morfonologie	167
5.4114	Vztah formy a funkce morfémů	169
5.412	Flexe	171
5.4121	Kategorie flexe jména. Numerus. Genus a třídy. Casus ..	171
5.4122	Posesivita a determinace	178
5.4123	Kategorie flexe slovesa. Valence. Kauzativita. Persona. Numerus. Tempus. Modus. Genus verbi. Aspectus	181
5.4124	Infinitní formy verba (neurčité tvary slovesné)	193
5.4125	Poznámky k morfologii verba.....	195
5.4126	Jiná flexe	196
5.413	Tvoření slov (slovo tvorba) a tvoření pojmenování	197
5.4131	Způsoby tvoření slov a pojmenování.....	197
5.4132	Morfém v tvoření slov	202
5.4133	Onomaziologické způsoby a procesy	204
5.42	Syntax	205
5.421	Syntax věty.....	207
5.4211	Věta a propozice. Význam propozice	207
5.4212	Typy vět.....	210
5.4213	Otázka a zápor	211
5.4214	Členy věty Subjekt, predikát, objekt, atribut, adverbiale, parenteze. Téma, další.....	214

5.4215	Syntagmatika slovních druhů při stavbě fráze	219
5.4216	Konstrukce a syntagmata	220
5.4217	Syntaktické vztahy	220
5.4218	Kombinatorika vět (syntagmatika vět)	222
5.4219	Aktuální členění věty (funkční perspektiva)	224
5.422	Valenční a generativní syntax	227
5.4221	Valenční (závislostní) syntax	227
5.4222	Generativní syntax (generativní gramatika)	227
5.423	Text a diskurs	231
5.4231	Text. Diskurs. Hypersyntax	231
5.4232	Faktory textu a prostředky vazby textu	232
5.4233	Mluvní akty	235
5.5	Lexikon	236
5.51	Nominativní aspekty slovníku/lexikonu	237
5.52	Jednotka lexikonu. Forma a význam. Pojmenování jednoslovné a víceslovné. Nominativní mikrosystémy. Lokalita	238
5.53	Typy slov. Slovní druhy	246
5.531	Autosémantika a synsémantika	246
5.532	Slovní druhy (Partes orationis) Kvantifikátory. Substantivum. Adjektivum. Verbum. Adverbium. Pronomen. Numerale. Prepozice a postpozice. Konjunkce. Partikule. Interjekce. Víceslovná forma slovních druhů. Člen. Klasifikátor (numerativ). Další slovní druhy	247
5.533	Sémantické a funkční třídy. Jiné	258
5.54	Frazém a idiom	259
5.55	Paradigmatika slovníku: homonymie, synonymie, opozitnost, hyponymie. Jiná paradigmata. Polysémie	260
5.56	Syntagmatika slovníku. Kombinatorika lexémů	264
5.57	Kombinace textové (neustálené): výrazy	265
5.58	Funkce lexikálních jednotek. Diachronie v synchronii	267
5.59	Slovníky	269
5.6	Sémantika	270
5.61	Sémantika a lingvistika	270
5.62	Význam věty a lexému	272
5.63	Paradigmatika a syntagmatika významu	274

6.0	JAZYKY	276
6.1	Typologie a univerzálie	276
6.11	Typologie	276
6.12	Univerzálie	281
6.2	Kontrastivní lingvistika	282
7.0	ETAPY VÝVOJE LINGVISTIKY	284
7.1	Začátky jazykovědy (zvláště evropské)	284
7.2	Indoeuropeistika	287
7.3	Dvacáté století	290

LITERATURA A POZNÁMKY	293
ZKRATKY	299

SLOVNÍK LINGVISTICKÝCH TERMÍNŮ	301
SLOVNÍK OSOB	405
SLOVNÍK JAZYKŮ	411

BIBLIOGRAFIE	447
---------------------------	------------